

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 81/18

Luxemburg, 5 juni 2018

Arrest in zaak C-210/16

Unabhängiges Landeszentrum für Datenschutz Schleswig-Holstein/
Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein GmbH

De beheerder van een fanpagina op Facebook is samen met Facebook verantwoordelijk voor de verwerking van de gegevens van de bezoekers van zijn pagina

De autoriteit voor gegevensbescherming van de lidstaat waarin deze beheerder is gevestigd kan, krachtens richtlijn 95/46¹, zowel tegen hem optreden als tegen de dochteronderneming van Facebook die in dezelfde staat is gevestigd

De Duitse vennootschap Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein is gespecialiseerd in onderwijs. Zij biedt onderwijsdiensten aan, onder meer via een fanpagina² op Facebook op het adres www.facebook.com/wirtschaftsakademie.

De beheerders van fanpagina's, zoals de Wirtschaftsakademie, kunnen met behulp van de tool met de naam Facebook Insights, die Facebook onder vaste gebruiksvoorwaarden gratis aan hen ter beschikking stelt, anonieme statistieken over de bezoekers van deze pagina's verkrijgen. Deze gegevens worden verzameld via cookies die elk een unieke gebruikerscode bevatten, twee jaar actief zijn en door Facebook op de harde schijf van de computer of op iedere andere drager van de bezoekers van de fanpagina worden opgeslagen. De gebruikerscode, die kan worden gelinkt aan de verbindingsgegevens van de gebruikers die op Facebook zijn geregistreerd, wordt verkregen en verwerkt op het moment dat de fanpagina's worden geopend.

Bij besluit van 3 november 2011 heeft het Unabhängiges Landeszentrum für Datenschutz Schleswig-Holstein (regionale onafhankelijke autoriteit voor gegevensbescherming van Sleeswijk-Holstein, Duitsland), als toezichthoudende autoriteit die krachtens richtlijn 95/46 betreffende gegevensbescherming is belast met het toezicht op de toepassing op het grondgebied van de deelstaat Sleeswijk-Holstein van de bepalingen die ter uitvoering van deze richtlijn door Duitsland zijn vastgesteld, de Wirtschaftsakademie bevolen haar fanpagina te deactiveren. Volgens het Unabhängiges Landeszentrum heeft de Wirtschaftsakademie noch Facebook de bezoekers van deze fanpagina er namelijk van op de hoogte gebracht dat Facebook door middel van cookies persoonlijke informatie over hen verzamelde en dat zij deze informatie vervolgens verwerkten.

De Wirtschaftsakademie heeft tegen dat besluit beroep ingesteld bij de Duitse bestuursrechter, waarbij zij aanvoerde dat de verwerking van persoonsgegevens door Facebook niet aan haar kon worden toegerekend en dat zij Facebook evenmin een gegevensverwerkingsopdracht had gegeven waarover zij controle had of waarop zij invloed kon uitoefenen. De Wirtschaftsakademie leidt hieruit af dat het Unabhängiges Landeszentrum rechtstreeks tegen Facebook had moeten optreden en niet tegen haar.

¹ Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PB 1995, L 281, blz. 31). Deze richtlijn is met ingang van 25 mei 2018 ingetrokken bij verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming, PB 2016, L 119, blz. 1).

² Fanpagina's zijn gebruikersaccounts die op Facebook door particulieren of bedrijven kunnen worden geconfigureerd. Hiertoe kan de auteur van de fanpagina, na registratie bij Facebook, gebruikmaken van het door laatstgenoemde ingerichte platform om zich te presenteren aan de gebruikers van dit sociale netwerk en aan personen die de fanpagina bezoeken, en om allerlei soorten berichten te plaatsen op de markt voor media en opinie.

Dit is de context waarin het Bundesverwaltungsgericht (hoogste federale bestuursrechter, Duitsland) het Hof verzoekt richtlijn 95/46 betreffende gegevensbescherming uit te leggen.

In zijn arrest van vandaag merkt het Hof van Justitie allereerst op dat in deze zaak buiten kijf staat dat de Amerikaanse vennootschap Facebook en, voor wat de Unie betreft, haar Ierse dochteronderneming Facebook Ireland moeten worden beschouwd als „voor de verwerking verantwoordelijken” wat betreft de persoonsgegevens van de Facebookgebruikers en van de personen die de fanpagina's op Facebook bezoeken. Deze vennootschappen stellen namelijk als eerste het doel van en de middelen voor de verwerking van deze gegevens vast.

Vervolgens **constateert het Hof dat een beheerder als de Wirtschaftsakademie, binnen de Unie, moet worden geacht samen met Facebook Ireland verantwoordelijk te zijn voor de verwerking van de betreffende gegevens.**

Een dergelijke beheerder neemt namelijk door het bepalen van instellingen (naargelang van, met name, zijn doelpubliek, zijn beheersdoelstellingen of het doel zijn activiteiten te promoten) **deel aan de vaststelling van het doel van en de middelen voor de verwerking van de persoonsgegevens van de bezoekers van zijn fanpagina.** Het Hof merkt in dit verband met name op dat de beheerder van de fanpagina kan verzoeken om ontvangst (in geanonimiseerde vorm) – en dus verwerking – van demografische gegevens met betrekking tot zijn doelgroep (met name trends op het gebied van leeftijd, geslacht, liefdesleven en beroep), informatie over de levensstijl en de interesses van zijn doelgroep (met inbegrip van informatie over de aankopen en het online-aankoopgedrag van de bezoekers van zijn pagina en over de categorieën producten of diensten die hem het meest interesseren), alsook van geografische gegevens die de beheerder van de fanpagina aangeven waar hij speciale promotieactiviteiten kan verrichten of evenementen kan organiseren en waarmee hij meer in het algemeen zijn informatieaanbod beter kan richten.

Volgens het Hof kan het feit dat een beheerder van een fanpagina gebruikmaakt van het door Facebook beschikbaar gestelde platform om van de bijbehorende diensten te profiteren hem niet ontslaan van de naleving van zijn verplichtingen op het gebied van bescherming van persoonsgegevens.

Het Hof benadrukt dat de erkenning van een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de exploitant van het sociale netwerk en de beheerder van een fanpagina op dit netwerk in verband met de verwerking van de persoonsgegevens van de bezoekers van deze fanpagina ertoe bijdraagt dat een volledige bescherming wordt gewaarborgd van de rechten van de personen die een fanpagina bezoeken, overeenkomstig de vereisten van richtlijn 95/46 betreffende gegevensbescherming.

Bovendien stelt het Hof vast dat het Unabhängiges Landeszentrum met het oog op de eerbiediging van de regels inzake de bescherming van persoonsgegevens niet alleen ten aanzien van de Wirtschaftsakademie, maar ook ten aanzien van Facebook Germany alle bevoegdheden mag aanwenden waarover het beschikt krachtens de nationale bepalingen ter omzetting van richtlijn 95/46.

Wanneer een buiten de Unie gevestigde onderneming (zoals de Amerikaanse vennootschap Facebook) meerdere vestigingen in verschillende lidstaten heeft, is de toezichthoudende autoriteit van een lidstaat namelijk bevoegd om de haar door richtlijn 95/46³ verleende bevoegdheden uit te oefenen ten aanzien van een vestiging van deze onderneming die is gelegen op het grondgebied van die lidstaat, ook al is deze vestiging (in dit geval Facebook Germany) op grond van de taakverdeling binnen het concern uitsluitend belast met de verkoop van advertentieruimte en andere marketingactiviteiten op het grondgebied van die lidstaat, en berust voorts de exclusieve verantwoordelijkheid voor de verkrijging en de verwerking van persoonsgegevens, voor het gehele grondgebied van de Unie, bij een vestiging die is gelegen in een andere lidstaat (in dit geval Facebook Ireland).

³ Meer bepaald artikel 28, lid 3, van richtlijn 95/46.

Verder benadrukt het Hof dat wanneer de toezichhoudende autoriteit van een lidstaat (in dit geval het Unabhängiges Landeszentrum in Duitsland) voornemens is de in richtlijn 95/46⁴ bedoelde bevoegdheden tot ingrijpen uit te oefenen ten aanzien van een onderneming die gevestigd is op het grondgebied van deze lidstaat (in dit geval de Wirtschaftsakademie) wegens inbreuken op de regels betreffende de bescherming van persoonsgegevens die zijn begaan door een derde die voor de verwerking van deze gegevens verantwoordelijk is en die gevestigd is in een andere lidstaat (in dit geval Facebook Ireland), **deze toezichhoudende autoriteit bevoegd is de wettigheid van deze gegevensverwerking autonoom** ten opzichte van de toezichhoudende autoriteit van die laatste lidstaat (Ierland) **te beoordelen en haar bevoegdheden tot ingrijpen ten aanzien van de op haar grondgebied gevestigde onderneming kan uitoefenen zonder eerst de toezichhoudende autoriteit van de andere lidstaat te verzoeken op te treden.**

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

⁴ Met name de bevoegdheid om afscherming, uitwissing of vernietiging van gegevens te gelasten, dan wel de verwerking ervan voorlopig of definitief te verbieden (artikel 28, lid 3, van richtlijn 95/46).